

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Aliud thema pro Aduentu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Alij quide pphete fuerunt tanq̄ sonus: sed
 Joannes vt vox verbi: qz illi de remotis
 iste de p̄p̄quo christu indicauit di. Ecce
 agnus dei. Apparet autē ioānis humi-
 litas in eo q se vocē dicit. Vox em̄ modicē
 est stabilitatis: modicē pmanētie. Iō
 fragilitatē suā cōsiderans se vocē di. q. di.
 Ego modicū qd veni. Spūaliter autē p̄ io
 annē intelligit p̄dicatoz qui puenit spūi-
 tualem ch̄i aduentum. Et dicit p̄r Vox
 clamātis in deserto. s. p̄sentis vite. dirigē
 te viam dñi. s. o vos pctōres. Hec autem
 via est tripliciter dirigenda.

Primo timore superbie d̄ corde amo-
 uendo.

Scdo spinas auaricie de corde euellen-
 do.

Tertio lutum luxurie virtuose cohibē-
 do.

Primo timore supbie p̄planādo z hu-
 miliando: vt sit via plana. Grego. Illam
 quā nō inuenit humilē: vitas fugit mentē
 Et Prover. xj. Ubi hūilitas ibi sapia zc.

Scdo spinas auaricie extirpādo. Gre.
 Profecto diuitie spine sunt: qz cogitatio-
 nū suaz aculeis mentē pungūt. Tertio
 lutū luxurie emūdando. Gal. v. Qui ch̄i
 sunt carnē suā crucifixerūt cū vicis z p̄u-
 piscētijs. Ideo Paul⁹. j. Cor. ix. Castigo
 corpus meū et in seruitutē redigo: ne zc.

Tertia est humiliatio cōparatiua: q̄
 vicz se hūiliauit in p̄paratōe dñi: qz
 interro gauēte eū dicētes: Quid ē bapti-
 zas si tu es ch̄is neqz helias neqz p̄phe-
 ta. Rēdit ioānes di. Ego baptizo vos in
 aqua zc. vsqz in finē. Ubi ioānes se hūmi-
 liat respectu ch̄i

Primo q̄ ad effectū baptizatōis

Scdo q̄ ad fastigiū p̄lationis.

Tertio q̄ ad actū reputatōis.

Primo q̄ ad effectū baptizatōis: cū dicit
 Ego baptizo vos in aqua. s. p̄paratue cor-
 pora nū abluēdo: ad significandū illū qui
 venturus est q̄ baptizabit in spūsancto et
 anias abluendo. Unde subdit: Medius
 autē vestz stetit. i. p̄sens est inter vos quē
 p̄dico: qui. s. baptizabit spūsancto: ideo ba-
 ptismus me⁹ solū est vmbra et figura ba-
 ptismi purgatiui animaz. Theoph. De
 dius quide erat inq̄ntū mediator dei extē-
 stens et hominū ch̄is iesus medius p̄ba-

riseorum extēstis volens illos deo iūgere:
 sed ipsi nesciebant eū. Secūdo q̄ ad fa-
 stigiū p̄lationis: quia vicz ioānes testa-
 tus est ch̄m esse sibi p̄latum dicēs: Ipse
 est qui post me venit: qui ante me factus
 est. Grego. Post me venit: quia post iō
 dū natus. ante me autē factus est: qz mihi
 p̄latus. Tertio q̄ ad actū reputatōis:
 quia omnino se indignū reputabat:
 vel minimū obsequiū ch̄io exhibere. Uñ
 dicit: Cuius ego nō sum dignus vt solū
 corrigiā calciāmeti. Chrys. Ne existimes
 p̄parabilem esse excellentiā hanc/ incōpa-
 bilitatē ostendere volens: subiūgit. Cui⁹
 ego nō sum dignus vt solū corrigiā cal-
 ciamenti. q. di. In tantū est ante me vt e-
 go neqz in vltimis ministroz eius vocari
 dignus sum. calciamentū eius soluere vl-
 timi ministerij res est. Grego. Incarnatō
 dñs ventens q̄si calciatus apparuit qui in
 diuinitate sua morticina nōstre corruptio-
 nis assumpsit. Corrigia ergo calciamenti
 est ligatura mystērij. Ioānes ergo soluere
 corrigiam calciamenti eius nō valet: qz in
 carnationis mystērij nec ipse inuestigare
 sufficit. Hec ille. Ex dicitis ergo apparet
 humilitas ioannis: quā imitari debemus
 pro virtibus. Hec em̄ maxime dispōit ho-
 minem vt ad eum spūritualiter dominus
 veniat et in eo p̄maneat. Aug⁹. O q̄ sua-
 uis es domine: humiles spūritu sunt do-
 mus tua. Studeamus igitur veram ha-
 bere humilitatem vt puenire valeamus
 ad reprobissimā humilibus celestis glo-
 rie sublimitatē. Amē

Aliud thema pro Ad-
 uentu.

Induimini
 dominū Iesum christum
 Rhoma. xij. Induite no-
 uum hominē qui s̄m deū
 creatus est in iusticia et sanctitate veri-
 tatis. Ephes. iij. Eadem est sententia in
 themate et prothemate. In quo prothe-
 mate tria sunt consideranda. Primo est
 salutaris exhortatio: Induite nouū homi-
 nem: id est christū imitandū: scz sanctā e-

hōz

Dnica. III. Aduētus Berno

conuersatione. **S**ecundo exhortationis ratio: qui s̄m deū creatus est. i. s̄m naturā humanā. Tertio ratiōis fortificatio: in iusticia et sanctitate ueritatis: qz. s̄. in christo non fuit aliqua duplicitas vel hypocrisis. **D**esimo Ephe. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi. **D**e s̄do Jo. iij. Sci mus quia a deo uenisti magister. **D**e tertio. j. Pe. ij. Qui peccatū suū fecit nec inuētus est dolus in ore eius. **C**etera ut in alterutro precedentū.

Induimini zc. Induite uos armaturā dei Ephe. vj. Triplex est armatura ad repellendū suū euincendū: ad p̄gendū: et ad sustinendū. **D**e p̄mo ad Hebre. xj. Sancti p̄ fidem uicerūt regna. **D**e secundo Ephe. vj. In omnib; sumētes scutum fidei in quo possitis omnia tela inimicū nequissimi ignea extinguere. **D**e tertio Ephe. vj. Galeā salutis assumite et gladium salutis quod est uerbu dei ad sustinendum. s. ictus tribulationum.

Induimini dominū Iesum Ch̄m zc. Dominū ch̄m sanctificate in cordib; uestris. j. Pe. ij. Tūc induimini ch̄m si sanctificetis ip̄m in cordib; uestris. **U**bi nota q̄ sanctificatio siue sanctitas aliquādo significat puritatē: aliquādo firmitatē: aliquādo dignitatē: eo modo q̄ sanctificari dicunt sacerdotes et uasa et omnia ornāmēta templi. **D**e p̄mo Leu. xx. Sanctificamini et sancti estote: qz ego sanctus sū dñs deus uester. **D**e s̄do. j. Thep. v. Ip̄e deus pacis sanctificet uos p̄ om̄ia. i. p̄rimer. **D**e tertio. Ero. xx. B̄ndixit diei sabbati et sanctificauit. i. dignificauit euz sibi dicādo. **E**t. ij. Re. viij. Sanctificauit rex pedū atrij. **P**otest aut̄ hostio sanctū dici q̄ sanguine tinctū. **U**n̄ et in ueteri gesta mēto qui sanctificabant dño sanguine tingebant: siue aspergebant. **S**ic q̄ mens nostra sanguine ch̄i tincta ut sit sancta. **H**is ergo tribus modis debem; sanctificare dñm iesuz xp̄m in cordib; nostris. s. corda nostra ip̄i purificando: ip̄i purgando: boni propositi firmitatē tenendo: et per mortam sanguinis ch̄i corda nostra omnino ip̄i dedicando. **E**t adimplebim; quod dicit Ap̄lus Induimini dominū iesum christuz. **I**nduimini zc. **Q**uicumq; in christo baptizati estis ch̄m induistis.

Gala. ij. Propterea dicitur christus indumentum. **I**ndumentū enim est corpus ris. **B**natū: calorū conseruatiū: nocui menti exterioris repulsiū: sic christus ornātinā: calorū charitatis conseruat: et nocua repellit. **D**e p̄mo Apocalyp. xj. **U**idi ciuitatem sanctam hierusalem: id est animā iustam a deo paratā sicut sp̄sam ornātam uiro suo. **D**e secundo Hebre. xij. **D**eus noster ignis consumens est. **D**e tertio. Psal̄m. **P**rotector est omnū sperātium in se. **I**nduimini zc. **I**ndurus erat Dauid stola byssina. j. Paral. xv. **B**yssina uestis est alba: suauis. s. preciosa. **I**lla ergo christum signauit p̄pter innocētie puritatem: p̄pter beniuolētie suauitatem: p̄pter excellentie dignitatē. **D**e p̄mo Hebreoz. viij. **S**anctus: innocens: impollut;. **D**e secundo Psal̄mista. **S**uauis domus vn̄iuersis et misericordia eius super omnia opera eius. **D**e tertio Apocalyp. xix. **R**ex regum et dominus dominantium.

Induimini zc. Induite uos sicut electi dei et dilecti. **C**oloz. ij. **E**lecti p̄ eternā p̄destinationem: beati id est sanctificati per baptismi susceptionē: dilecti p̄ gratie augmentationem. **D**e p̄mo ad Ephe. j. **P**redestinauit nos in adoptionem filiorū per iesum Christum. **D**e secundo ibidez. **U**t essemus sancti et immaculati in conspectu eius in charitate. **D**e tertio Ephe. quinto. **C**hristus dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis: ut uidelicet mereret̄ur nobis gloriam et gratie augmentum.

Induimini zc. Induite uos viscera misericordie: benignitatis: humilitatis. **C**oloz. ij. **I**n tribus debemus ch̄o conformari: ut sic christū induamus. **D**icit ergo: **I**nduite viscera misericordie quantum ad pietatis affectionem: benignitatem quantum ad eius executionē: unde benignus: quasi bene ignitus ad benefaciendū proximo in effectu: humilitatē quantum ad sup̄p̄sios uilipensionem que est uirtutum custos et fundamentū. **D**e p̄mo et secundo Ephe. iij. **E**stote inuicez benigni: misericordes. **D**e tertio **B**at̄h. xj. **D**iscite a me quia mitis sum et humilis corde. **I**nduimini zc. **I**nduti lorica fidei. j. **T**hep. v. **S**i loriciam fidei summus indui et christū indui et erimus: quia p̄ fidem christo conformati.

mur et in nobis habitat chris. Per fidem em dignificat anima tripliciter. Primo dignitate diuine desponsationis: qz p fidem sponsa chri. Secdo dignitate diuine filiationis: qz filia dei. Tertio dignitate diuine inhabitationis: qz fit tēplū dei. De primo Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide. De secdo Gal. iij. Filij dei estis p fidem. De. iij. Eph. iij. Habitare p fidē chm in cordibz uestris. Omnia alia p totū sicut i alterutro pcedentiū aduentualū. ser. xij. Fiat qstioes de mysterio incarnationis quez admodū in secdo aduentualit alle erūt dulciter inductiue ad hoc vitz: induamur dñm in sum chm: hoc ergo ostēdit inductiois necessitate. Tertio ar articulo q est pal. inductiue ad pparationē anj p secdo aduentualit declarat huius inductiois vtilitatem. Patet ergo forma diuisionis p illo pmo aduentuali. Si qo fiant qstiones vt in pmo aduentuali. Primus articulus erit inductiuus ad pcti expulsiōē seu excussio/nem. Secundus ad inductiois affectionez. Tertius ad huius inductiois acceleratio/nem. Et formet qstio p secdo sermōe sub hac forma An possit hō ex libero arbitrio exuere pctm vt sic ad chri inductioz se disponat et sic pformiter. dicas in alijs.

Pro natiuitate dñi Sermo. j.

Induim̄ do minū iesum chm. Rho. xij. Verbu caro factū est et ha. in nobis Joā. j. Qm q verbu carne ei induit iō deuotissimo corde debem⁹ ipsum induere. In illis ar verbis triplex dñi notatur natiuitas: Eternalis: tpalis: spiritalis. Prima cū dicitur: qd idē est q in allectualiter natū siue genitū. Tpalis: cū caro dicitur factū est. et spiritalis cū dicitur: et habitauit in nobis. De duabz pmiss Aug⁹. f. ix. de natiuitate dñi. Natus est chris deus a patre: hō de matre de pñs immortalitate: d matris pgnitate: de patre sine matre: de matre sine patre: de patre sine tpe: de matre sine semine: de patre pncipiuz vite: de mfe finis mortz: de pte ordinās oēm diē: de mfe plectās istā diē: De tertia aut natiuitate loquit ipse dñs Har. xij. Quicū

q fecerit voluntatē pa. me. q in ce. est ipe me⁹ frat⁹ et sor. et m̄ est. Mater inqz qz cōcipit et nascit spūaliter ipe chris in corde illius. In Aug. ser. xliij. de nati. dñi. Exultate virgines chri p̄sors v̄ra est m̄ xpi: chm parere nō potuistis: sed ppter chm parere noluit: v̄z tñ si verbu ei⁹ memuistis sicut meminit⁹ debet⁹: estis etiā matres ei⁹: qz volūtate facitis p̄s ei⁹. Ipe em dicit: Quicūqz fece. vo. pa. me. q in cel est ipe me⁹ frater et soroz et mater est.

Induimini zc. Tres pncipales articuli. In pmo videbit qstiois theologicalis resolutio veritatis declaratiua. In secundo thematis special applicatio dñice natiuitatis cōmendatiua. In tercio subiūgetur quedā parabolica exhortatio nostre volūtatis excitatiua.

Pro pmo An chris sit attribūda tēporalis natiuitas. Q. nō: Natiuitas em puenit psonē. In Aug⁹. de fide ad Perrū. Natiuitas hypostasis est nō nature: sed i chris em est vna psona q est eternā: et contra Damasc. dicit lib. iij. Lōfitemur chri duas natiuitates: vna q ē ex patre eternā: et vnā que est in vltimis tēporibz ppter nos. Rūdet Tho. q. xxxv. ar. ij. Natura ppat ad natiuitatē sicut terminus ad motū. Hor⁹ aut diuersificat fm diuersitatē terminoz. vt p̄z p p̄m. v. p̄y. In chris aut est duplex natura: quaz vnā accepit eternaliter a p̄e: aliā accepit tpa liter a mfe: iō necesse est attribuere chris duas natiuitates: vnā etnā: aliā tpalē. hec Tho. Pro fundamēto. Tertū est q dō in se nihil tpa liter cōuenit. Quia vt dicit p̄s. viij. p̄y. S̄portz p̄mū motoz ē omnino imobile tā p se q p accidēs. Tps aut fm eūdem. iij. p̄y. est numer⁹ motus. sed bene deo aliqd tpa le puenit rōne humanitat⁹ assumpte: de quo dici potest illud Alam in antichid. Hic eleuata silens languescit semina rerū: sidus hebet: natura iacet. Cum ergo queritur: An chris tē. Dic respōsiōz. Post quā dicas Hirāda plurimū vtrazq natiuitas: scz eterna et temporalis: sed multū in nobis est desideranda tertia que est spiritalis. Et ita natiuitas nob̄ resp̄entat tñā in hac sacra solēnitate. Eternalē vitz in missa q cantat̄ nocte: qz illa est hūano intellectui iōphē